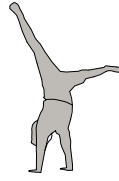

Irudia: Ibai Gandiaga

Ainara Elgoibar

Azalaren egilea

Ibai Gandiaga *

Aldiri, 2012, III, 10, 3, ISSN 1889-7185

Jasotze-data: 2012-03-15 / Onarpen-data: 2012-4-10

Zure obran Ska-P taldearen kanta bat transkribitzen duzu, hain zuzen ere langileriaren batasunari buruzko testu bat. Obran, erresistentzia elektriko mordo batek abestiaren testua marrazten du. Krisiaren aurrean txikiak handien kontra zerbait egiterik al dute?

Pasa den otsailaren 19an, Bartzelonan antolatutako erreforma laboral berriaren aurkako manifestaziora joan nintzen. Manifestaldi horren atzealdean 15M mugimendurekin erlazioa duen “yayoflautas” kolektiboa zihoan martxan (“yayo”k katalanez aitona esan nahi du). Bertan, kamioi batetik zetorren musika entzun zitekeen eta, besteak beste, Ska-P-ren *El vals del obrero* abestia. Manifestariak kantu hori entzutean, abestiarekin identifikaturik eta gustura ziruditen.

El vals del obrero 2002. urteko abestirik arrakastatsu eta entzunena izan zen, telebistak eta irratiak goraiapatua. Abesti horren hitzek, jai-giro batean, gizarte borrokalari eta nolabaiteko azaleko marxismoari egiten die aipamena.

Txikiak handien aurka zerbait egin ahal izatekotan, ziur aski ez da antzinako kexu edo/eta mobilizazioak errepikatzearen bitartez izango. Gobernuak bazekien lan-erreforma egitean manifestaldiak egingo zirela, haren kalkuluetan aurreikusita zegoen, eta, ondorioz, gobernuak eta bere gertuko interes-taldeek aurretik neutralizatua zituzten protesta horiek.

Energia ez da sortzen, ez deuseztatzen. Zure obran, zer bilakutzen da eskultura elikatzen duen argindarra?

“Resistencia! (after Ska-P)” zirkuitu elektriko itxi simple bat baino ez da. Transformadore batek edozein tokitako korrante elektriko 14 V-era transformatzen du. Ohm-en legea kontuan izanik, 14 V-eko korrante batek LED argi gorri bat pizteko 952 ohm-eko erresistentzia bat behar du. Nik, balio ezberdinetako erresistentziak erabili beharrean, Ohm bateko erresistentzia asko erabili ditut, bata besteari soldatuta, lehen aipatutako abestiaren hitzak idatziz. Zirkuitu osoa suaren eta soinuaren aurkako gomazko azal baten gainean erantsita dago; izan ere, esan zidatenez, erabili dudana goma mota motor handiak babesteko erabiltzen da.

Aipatu abesti horren bertsio bat baino ez dela esan liteke. Azken finean, LED gorri honek ez du hainbeste argi ematen, ezta elektrizitate askorik behar ere. Energia guztia hitz mutu mordo horiek atxikitzen dute.

Zure obran, denbora, erreferentzia kulturalak eta musikalak, teknologiarekin batera nahasten dira. Elementu horiek objektuak dira, edo mezu bat zabaltzeko bide bat besterik ez?

Formaren eta edukiaren arteko banaketa bat egitea ez litzaidake gustatuko. Biak eskutik helduta doaz, bat dira. Nahi izanez gero ere, beraien arteko muga zein den, nik ezin izango nuke zehazki irudikatu.

Objektua modu teknologikoan aztertzean (bideoz, argazkiz...) objektuarengan izan dezakegun pertzepzioa aldatu egiten da? Hau da, plastikozko edalontzi bat bideoan grabatzean (zure *But good times will come back... obran bezala*), objektua grabatu aurretik eta ondoren berdina da?

Plastikozko edalontzi hori Manchesterreko kanal batean zegoen, eta orain nork daki nondik dabilen. Haren existentziak eta mugimenduen erregistroak momentu horrekin erlazioa dute. Kanal horien ur gainean zakar dezente dabil. Kanalek berez korronterik ez dutenez, eskuinetik ezkerretera eta ezkerretik eskuinera mugitzen dira, bueltaka, zirkulazioa posible egiten duten presen manipulazioaren arabera, kanal gehienak gizakiak eraikitako ibaiak baitira.

Edalontzia bideo digitalean grabatu nuenean, edalontziak planoan ezkerretik eskuinera zeharkatu zuen. Gero, editatzeko orduan, alderantzizko noranzkoan ere jarri nuen, agian bideoaren teknologiaren eta kanalen funtzionamenduen arteko parekotasuna erlazioan jartzeko. Edizio digital hau Super 8 zine formatura eraldatu nuen, erlazio horri fisikotasun bat emateko. Zinta berak kanalarekin du erlazio handiagoa, eta haren azalean, kanalaren eta edalontziaren irudi digitalaren erregistroak flotatzen du.

Zure galderara itzuliz, manipulazio teknologiko hauen guztien ondoren, edalontziak edalontzi lege bere konnotazio sinbolikoak eta erreferentzialak mantentzen ditu, noski, baina edalontzi eta kanal haiek gero eta urrunago geratzen dira. Zeharkatzen dituzten manipulazio teknologikoez garrantzi bereko objektu gisa hitz egiten dute. Azken finean aurrerapen teknologikoaren orientazioari buruzko lan bat da hau; proiektzio-pantaila gisa funtzionatzen duen diskoak dioenez (BBC4ko kateen historia eta kantei buruzko programa monografiko baten grabaketa da), ibaiak, industria-iraultzan, materialen garraiorako, kanal bihurtu zituzten. Garraibide nagusi gisa, trenak kanala ordezkatu zuenean, kanalaren eraikuntzan lan egin zuten langileentzat kanala jolasleku bilakatu zen, pub-uz inguraturik, gaur egun arte. Nik proposatzen dudana mugimendua, HD bideotik Super-8 zinemara, kontrako noranzkoan doala dirudi. Eskuinetik ezkerretera, eta ezkerretik eskuinera bueltaka.

* Ibai Gandiaga arkitektoa eta EHAEOko batzorkidea da.

